ВИСНОВОК
експертної комісії Міністерства освіти і науки України
про акредитаційну експертизу підготовки фахівців
ступеня вищої освіти «Магістр» галузі знань 0401 Природничі науки
спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища
у Маріупольському державному університеті

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 450-А від 23.12.2016 року «Про проведення акредитаційної експертизи», експертна комісія у складі: Некос Алли Наумівни, доктора географічних наук, професора, завідувача кафедри екологічної безпеки та екологічної освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (**голова комісії**) та Гнатіва Петра Степановича, доктора біологічних наук, професора, професора кафедри екології та біології Львівського національного аграрного університету, у період з 04.01.2017 р. по 06.01.2017 р. включно провела безпосередньо у Маріупольському державному університеті акредитаційну експертизу підготовки фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» галузі знань 0401 Природничі науки спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища.

Експертна комісія проводила експертизу у відповідності з вимогами: Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978; Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2002 р. № 16; Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 р. № 847 зі змінами, внесеними наказом МОНмолодьспорту України від 20.11.2011 р. № 1377; Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу, затверджених наказом МОНмолодьспорту України від 13.06.2012 р. № 689; листами МОНмолодьспорту України від 20.03.2012 р. № 1/9-207 «Щодо ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти» та від 23.10.2012 р. № 1/9-774 «Щодо змін у сфері ліцензування та акредитації».

При проведенні експертизи були перевірені оригінали таких матеріалів та документів:

1. Статут Маріупольського державного університету, затвердженого Міністерством освіти і науки України 09.04.2015 р.;
2. Довідка про внесення Маріупольського державного університету до Державного реєстру вищих навчальних закладів України;
3. Довідка Державної служби статистики України, Головного управління статистики у Донецькій області, Управління статистики у місті Маріуполі (АБ № 710583, дата реєстрації 14.03.2013) про внесення Вищого навчального закладу «Маріупольський державний університет» до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України і надання ідентифікаційного коду 26593428;
4. Свідоцтво за №100315191 про реєстрацію платника податку на додану вартість (серія НБ №245914 від 26 грудня 2010 року);
5. Ліцензія (Серія АЕ № 636466, видана Міністерством освіти і науки України 10.06.2015 р.);
6. Сертифікат про акредитацію Маріупольського державного університету (Серія РД-IV № 0524521), виданий 05.06.2013 р.;

Експертна комісія розглянула оригінали основних засновницьких документів, ліцензії та сертифікату про акредитацію, наданих матеріалів та, проаналізувавши реальний стан справ в університеті, дійшла висновків, що матеріали, подані Університетом разом із заявою про акредитацію спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища, за переліком, обсягом, повнотою та достовірністю відповідають вимогам Положення про акредитацію та нормативним документам МОН України щодо акредитації.

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

На підставі вивчення матеріалів акредитаційної справи та перевірки стану підготовки магістрів екології та охорони навколишнього середовища у Маріупольському державному університеті експертами встановлено наступне:

І. Загальна характеристика Маріупольського державного університету

Маріупольський державний університет має IV рівень акредитації вищого навчального закладу (сертифікат про акредитацію серія РД-IV № 0524521, протокол № 101 акредитаційної комісії від 31 січня 2013 року). Університет засновано на загальнодержавній формі власності і підпорядковано Міністерству освіти і науки України (розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Маріупольського державного гуманітарного університету» № 401-р від 17 червня 2004 р., наказ Міністерства освіти і науки України «Про утворення Маріупольського державного гуманітарного університету» № 544 від 30 червня 2004 р., розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перейменування Маріупольського державного гуманітарного університету» № 1674-р від 18 серпня 2010 р., наказ Міністерства освіти і науки України «Про перейменування Маріупольського державного гуманітарного університету» № 870 від 13 вересня 2010 р.).

В Університеті підготовка студентів ведеться за ступеневою системою відповідно до отриманих ліцензії та сертифікатів. Професійна підготовка фахівців проводиться за 10 галузями знань, за 19 спеціальностями.

Університет очолює ректор **Балабанов Костянтин Васильович,** доктор політичних наук (диплом ДН № 002567 від 29 червня 1995 року), професор (атестат ПР АР № 001151 від 28 березня 1997 року), Почесний консул Республіки Кіпр у м. Маріуполь, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, заслужений працівник освіти України, член-кореспондент академічного Філологічного товариства «Парнас» (Греція) та Пелоританської академії (Італія). Член Ради директорів Європейської організації публічного права, член президії Науково-методичної комісії з менеджменту і адміністрування МОН України, член виконкому Маріупольської міської ради, голова ради з питань освіти і науки Маріупольської міської ради.

Маріупольський державний університет має сучасну матеріально-технічну базу: 5 навчальних корпусів, гуртожиток, спортивний комплекс, що включає новітні тренажерний та спортивні зали, клас хореографії; 10 комп'ютерних центрів з підключенням до локальної мережі та до мережі Інтернет. До послуг студентів та викладачів 3 медпункти, 3 буфети, бібліотека з фондом наукової та навчально-методичної літератури близько 160 тис. примірників і понад 380 найменувань вітчизняних та зарубіжних періодичних видань, 3 спеціалізовані читальні зали, оснащені комп'ютерною технікою та Інтернет-зв'язком. Університет має найбільшу в Україні бібліотеку Елліністичних студій «К. Левендіс» з фондом понад 15 тис. примірників.

У Маріупольському державному університеті розроблено Концепцію освітньої діяльності ВНЗ, у якій визначено мету, завдання та принципи підготовки фахівців за ступеневою системою, шляхи досягнення поставлених завдань та перспективи розвитку університету.

На 5 факультетах (історичному, економіко-правовому, філології та масових комунікацій, іноземних мов, грецької філології) за ступенями вищої освіти «бакалавр», «магістр» освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст», здобувають вищу освіту близько 3300 студентів. Навчальний процес на 21 спеціалізованій кафедрі забезпечують 249 викладачів, з них – 21 доктори наук, професори, понад 131 кандидатів наук, доцентів. В університеті працює аспірантура за 11 спеціальностями, Центр довузівської підготовки та роботи з іноземними студентами, Центр післядипломної освіти та підвищення кваліфікації.

Підготовка магістрів за спеціальністю 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища здійснюється на економіко-правовому факультеті (1 навчальний корпус) Маріупольського державного університету. Випусковою кафедрою є кафедра раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища.

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

Своєрідною особливістю Маріупольського державного університету є організація протягом багатьох років широкомасштабної міжнародної співпраці із зарубіжними партнерами, що сприяє активному входженню ВНЗ до європейського освітнього простору, підвищенню рівня професійної підготовки фахівців. Міжнародну діяльність університету характеризують: участь у роботі міжнародних організацій університетської освіти (Magna Charta Universitatum, Європейська асоціація університетів, Європейська організація публічного права, Мережа Середземноморських університетів, Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи) та міжнародних освітніх програмах (ФІЄСПА, ЯСОН, Study tours to Poland, British Council, академічних обмінів Au-Pair, DAAD, Fulbright тощо); наукова, освітня та культурна співпраця з університетами Греції, Кіпру, Німеччини, Італії, Китаю, Польщі, Франції, Великої Британії, Туреччини, Болгарії, Румунії та США.

За останні два роки понад 150 студентів та викладачів взяли участь в освітніх, наукових програмах в Греції, Польщі, Італії, Кіпрі, Іспанії, Грузії, Вірменії, Великобританії, Франції, Литві, Естонії, Німеччині, Австрії, Швейцарії, Туреччині, США. У межах чинних угод між МДУ та університетами України й ряду зарубіжних країн студенти мають можливість слухати лекції провідних фахівців, відомих науковців, дипломатів, політичних та громадських діячів з України, а також Греції, Німеччини, США, Італії та Кіпру.

Матеріали самоаналізу Маріупольського державного університету щодо підготовки фахівців за спеціальністю 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за структурою і змістом відповідають акредитаційним вимогам. Копії документів, що засвідчують юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, представлені у розділі 1 акредитаційної справи, відповідають оригіналам.

II. Формування контингенту студентів спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища

У Маріупольському державному університеті формування контингенту студентів спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища здійснюється відповідно до «Правил прийому до Маріупольського державного університету», розроблених на підставі «Умов прийому до вищих навчальних закладів України», затверджених Міністерством освіти і науки України відповідно до ліцензованого обсягу підготовки фахівців.

Перший набір за ступенем вищої освіти «магістр» здійснено у 2015 році. Формування контингенту студентів здійснюється на підставі чинної ліцензії (Серія АЕ № 636466 від 10.06.2015 р.) та щорічних обсягів державного замовлення на підготовку фахівців з повною вищою освітою, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України. На час акредитаційного самоаналізу спеціальності контингент студентів денної форми навчання ступеня вищої освіти «магістр» становить 13 осіб (І рік підготовки) та 5 осіб (ІІ рік підготовки) (табл. 1).

Таблиця 1

Показники формування контингенту студентів освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища

Показник	2015-2016 н.р.	2016-2017 н.р.
Ліцензований обсяг (денна форма)	30	30
Ліцензований обсяг (заочна форма)	-	-
Кількість поданих заяв (денна форма), в т.ч. за державним замовленням	5	13
Кількість зарахованих	5	13
Всього студентів на денній формі (з урахуванням терміну навчання – 1,5 роки)	5	18
Кількість поданих заяв (заочна форма), в т.ч. за державним замовленням	-	-
Кількість зарахованих	-	-

Перевіркою встановлено, що формування контингенту студентів ступеня «магістр» відбувається за рахунок осіб, які отримали базову вищу освіту за ступенем вищої освіти

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

«бакалавр» у Маріупольському державному університеті або інших вищих навчальних закладах з галузі знань «Природничі науки», що підтверджується відповідним документом про освіту державного зразка. Зарахування абітурієнтів здійснюється на конкурсній основі за результатами складання вступних іспитів та рейтингу за середнім балом диплому бакалавра.

На підставі аналізу стану контингенту студентів спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» та вивчення перспектив його подальшого формування, експертна комісія дійшла висновку про доцільність збереження наявного ліцензованого обсягу 30 осіб денної форми навчання ступеня вищої освіти «магістр».

Висновок:

Діяльність кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища з профорієнтації спрямована на вдосконалення процесу формування контингенту студентів ступеня вищої освіти «магістр» зі спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища. Підстав для зменшення ліцензованого обсягу експертна комісія не виявила.

III. Кадрове забезпечення підготовки фахівців

Перевіркою встановлено, що навчально-виховний процес на спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища забезпечують доктори та кандидати наук п'яти кафедр університету: раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища; менеджменту; математичних методів та системного аналізу; права та публічного адміністрування; англійської філології. Професійну підготовку магістрів забезпечують 15 викладачів, що працюють в університеті на постійній основі. З них: доктори наук, професори – 5 (Омельченко В.Я., Черніченко Г.О., Макогон Ю.В., Коляда Ю.Є., Толпежніков Р.О.), кандидати наук, доценти – 8 (Терещенко С.І., Пастернак О.М., Надежденко А.О., Омельченко Г.П., Крівенко С.В., Мітюшкіна Х.С., Захарова О.В., Годованик Є.В.). 100% викладачів мають наукові ступені та 93% – вчені звання. Таким чином, усі лекційні години професійного циклу забезпечують працівники з науковими ступенями та вченими званнями, які працюють у Маріупольському державному університеті на постійній основі.

Випусковою кафедрою з підготовки магістрів галузі знань 0401 Природничі науки за спеціальністю 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища є кафедра раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, яку створено у 2010 р.

На момент проведення акредитаційного самоаналізу завідувачем кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища є кандидат географічних наук, доктор економічних наук, професор Черніченко Геннадій Олександрович. Добре знаний в Україні та за її межами учений професор Черніченко Г.О. брав активну участь у реалізації багатьох міжнародних проектів за програмами Європейської Комісії (TEMPUS-TACIS) та Британської ради в Україні (DFID/REAP). Має плідні наукові зв'язки з науковцями Університету міста Сандерленд (Великобританія), Університету імені Аристотеля (Греція), Університету міста Кордоба (Іспанія), Господарської академії імені Д. Ценова (Болгарія). Він є засновником та очільником наукової школи з напрямку еколого-економічного розвитку економіки промислових регіонів, є автором понад 210 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі монографій: «Розвиток промислового виробництва: еколого-економічний аспект», «Проблеми екологічного розвитку» та інших. Досвідчений викладач вищої школи та науковець Черніченко Г.О. є академіком Академії економічних наук України, має почесні звання «Відмінник освіти України» (1988 р.), «Заслужений діяч освіти України» (2003 р.), почесний професор Гаванського університету (Куба).

Науковий потенціал кафедри складають 6 наукових кадрів вищої кваліфікації: 2 доктори наук, професори (33%) та 4 кандидати наук, доценти (67%), що становить 100% якісного складу кафедри. Викладання фахових дисциплін кафедри здійснюють фахівці вищої кваліфікації, які працюють в університеті на постійній основі (професори Черніченко Г. О., Толпежніков Р. О.,

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

доценти Терещенко С.І., Пастернак О.М., Надежденко А.О., Мітюшкіна Х.С.) та на умовах внутрішнього сумісництва (професори Макогон Ю.В., Омельченко В.Я., доценти Крівенко С.В., Годованик Є.В.).

Для формування кадрового складу кафедри систематично здійснюється робота з підвищення рівня кваліфікації викладачів та зміцнення науково-педагогічного потенціалу кафедри. Експертна комісія засвідчує, що якісний розвиток професорсько-викладацького складу кафедри здійснюється за наступними напрямками:

– підвищення кваліфікації у формі участі у професійних науково-практичних семінарах в Інституті економіки промисловості Національної академії наук України, ДВНЗ „Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана", Інституті підвищення кваліфікації Приазовського державного технічного університету, Центру підвищення кваліфікації Маріупольського державного університету;
– участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях і семінарах;
– участь у різних формах методичної роботи за планом роботи кафедри.

З метою посилення практичної спрямованості підготовки магістрів екології та охорони навколишнього середовища ведеться співпраця з ПАТ «ММК ім. Ілліча», Маріупольською міською філією ДУ «Донецький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», Департаментом Маріупольської міської ради з питань екології, енергоменеджменту, охорони праці та цивільної безпеки, МКП Зеленого будівництва, в рамках якої здійснюється залучення висококваліфікованих фахівців для проведення лекцій та тренінгів для студентів.

Експертна перевірка встановила, що на кафедрі раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища належним чином організована науково-дослідна робота. У центрі уваги і наукових інтересів викладачів кафедри – дослідження теоретичних і практичних проблем формування екологічної парадигми природокористування та охорони навколишнього середовища в Україні; розвитку державної регіональної екологічної політики; екологобезпечного розвитку промислового виробництва.

Викладачі кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища спрямовують власні дослідження та організовують роботу студентської молоді відповідно до комплексної наукової теми «Формування механізмів збалансованого природокористування та охорони навколишнього середовища у контексті реалізації екологічної політики України» (номер державної реєстрації 0II6U000052), 2016-2020 рр.

Кафедра є співорганізатором проведення щорічної підсумкової науково-практичної конференції викладачів Маріупольського державного університету «Актуальні проблеми науки та освіти»; наукової конференції студентів «Декада студентської науки». З 2016 р. кафедра організовує та проводить Всеукраїнську науково-практичну заочну конференцію студентів, аспірантів та молодих вчених «Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти». Протягом останніх років кафедра провела численні круглі столи на теми: «Екологічно-шкідливі підприємства м. Маріуполя»; круглий стіл, присвячений пам'яті видатного українського ботаніка, академіка Академії екологічних наук України, доктора біологічних наук, професора М. Л. Реви (2012 р.); «Екологічний стан м. Маріуполя», «Всесвітній день охорони праці» (2013 р.); «Екологічна безпека: проблеми та перспективи»; «Екологічні проблеми в Україні та здоров'я людини»; круглий стіл, присвячений Всесвітньому дню Землі «Екологія біосфери» (2014 р.); «Перспективи впровадження та реалізації екологічних проектів», «Проблеми екології: глобальні зміни клімату» (2015 р.); «Чорнобиль. Пам'ятаємо заради майбутнього», круглий стіл, присвячений Дню довкілля (2016 р.).

За 2011-2016 рр. викладачами кафедри підготовлено та видано понад 160 наукових та навчально-методичних праць, серед яких: 2 монографії, 2 підручника, 54 наукові статті, у тому числі 7 – у іноземних виданнях. За цей же період викладачі кафедри стали учасниками 84 наукових семінарів, конференцій різного рівня, а також інших наукових форумів.

Результати наукових розробок викладачів кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища мають практичне значення і використовуються в

діяльності Департаменту міського майна Маріупольської міської ради та Донецького обласного управління лісового та мисливського господарства.

Важливе місце у роботі викладачів кафедри приділяється керівництву науково-дослідною роботою студентів. Викладачі кафедри є керівниками наукового товариства студентів спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища». Протягом 2011-2016 рр. студентами спеціальності, які є членами наукового товариства, було опубліковано 294 наукових праці, у тому числі 14 – студентами ОС «Магістр».

Якісний склад випускової кафедри зі спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» має достатній науково-педагогічний рівень та потенціал до подальшого росту. Аналіз кадрового забезпечення навчального процесу показує, що підготовка магістрів здійснюється викладачами з науковими ступенями у відповідності з їх науковими зацікавленнями і навчальними спеціалізаціями. Зазначені вище факти свідчать про виважений підхід керівництва університету, факультету, випускової та інших кафедр до забезпечення підготовки магістрів за спеціальністю 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища» викладачами вищої кваліфікації (докторами і кандидатами наук), що є гарантом здобуття майбутніми екологами якісної професійної освіти за обраним фахом.

Висновок:

Професорсько-викладацький склад випускової кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища та інших кафедр університету, які забезпечують навчальний процес на спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища, відповідає акредитаційним та ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг з підготовки магістрів із зазначеної спеціальності.

IV. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Організація навчально-виховного процесу в університеті регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положенням про організацію навчального процесу у Маріупольському державному університеті», іншими нормативними та інструктивними документами Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України.

Для спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища розроблено науково обґрунтовану систему організації навчального-виховного процесу. У наявності всі інструктивно-методичні матеріали, що регламентують освітню діяльність з фахової підготовки магістрів, а саме:

- нормативна і варіативна частини освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-професійної програми (ОПП), навчальний план та засоби діагности якості вищої освіти, погоджені у встановленому порядку;
- навчальний план за спеціальністю 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища;
- тимчасова освітньо-професійна програма, навчальний план за спеціальністю 101 Екологія, пояснювальна записка до навчального плану;
- щорічні робочі навчальні плани підготовки магістрів;
- навчальні програми та робочі навчальні програми з усіх дисциплін навчального плану;
- методичні матеріали для проведення практичних, семінарських занять і лабораторних робіт, а також з організації самостійної роботи студентів;
- програма державної атестації магістрів;
- програма проходження магістрами науково-виробничої практики;
- методичні рекомендації до написання магістерських робіт студентів;
- пакети ККР для перевірки знань студентів за циклами навчального плану;
- критерії оцінювання знань і вмінь студентів.

Варіативні частини ОКХ, ОПП та навчальний план спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища складено на основі державних галузевих стандартів вищої освіти. Кількість годин щотижневого навантаження магістрів, кількість форм контролю у семестрах не перевищує норм, установлених МОН України.

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

Усі навчальні дисципліни спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища забезпечені програмами, які враховують досягнення сучасної вітчизняної освіти і науки, передовий науковий та практичний досвід у галузі екології. У наявності є плани семінарських, практичних занять, методичні рекомендації для студентів з вивчення навчальних дисциплін, методичні рекомендації з написання магістерських робіт. Структура та зміст навчальних програм з усіх дисциплін відповідають встановленим вимогам.

Вимоги до написання магістерських робіт розробляються і затверджуються у відповідному порядку. Тематика робіт визначається з урахуванням комплексної наукової теми кафедри, а також професійних інтересів студентів.

Викладачі кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища широко застосовують інформаційні технології у навчальному процесі (комп'ютерні програми пакету Microsoft Office, прикладні програми з дисциплін фахової підготовки, програми тестового контролю). Викладачами кафедри також активно застосовуються інноваційні технології навчання (ділові ігри, ігрове проектування, круглі столи, мозкова атака, кейс-метод). З окремих дисциплін викладачами використовуються сучасні засоби наочності (карти, схеми, діаграми, презентації).

Організація практичної підготовки студентів спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів» та програми науково-виробничої практики, розробленої кафедрою раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища та затвердженою вченою радою економіко-правового факультету.

Студенти спеціальності проходять практику на базі провідних підприємств, установ та організацій м. Маріуполя, що здійснюють діяльність у сфері, на основі укладених з підприємствами та організаціями угод (таблиця 2) (Маріупольська міська рада, ПАТ «ММК ім. Ілліча», Маріупольська міська філія ДУ «Донецький обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України, Студія ландшафтного дизайну «Садовий центр»; ПП «Майстерня ландшафтного дизайну»; Комплексна лабораторія спостережень за забрудненням природного середовища Маріупольської ГМО тощо).

Таблиця 2

Інформація про бази науково-виробничої практики

№ п/п	Вид практики	В якому семестрі/ тривалість (у тижнях)	Наявність програм практик	Бази практик (перелік)	Наявність угод про проходження практик (реквізити, термін дії)
	Науково-виробнича	III/9	+	- Маріупольська міська рада; - Маріупольське міське Управління Головного управління Держсанепідслужби у Донецькій області; - Комплексна лабораторія спостережень за забрудненням природного середовища Маріупольської ГМО; - ПАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь»»	№ 23-16 від 26.09.16. Діє протягом року № 30-14 від 02.12.14. Діє протягом 3 років

Державна атестація магістрів передбачає складання комплексного державного екзамену зі спеціальності і захист магістерської роботи. Керують магістерськими роботами видатні науковці, доктори наук, професори (Г.О. Черніченко, В.Я. Омельченко, Р.О. Толпежніков) та кандидати наук, доценти (С.І. Терещенко, Х.С. Мітюшкіна).

Експертна комісія вибірково перевірила магістерські роботи, підготовлені до захисту студентами спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища.

Встановлено, що тематика магістерських робіт відповідає завданням підготовки фахівців – магістрів екології та охорони навколишнього середовища, які визначені освітньо-

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

кваліфікаційною характеристикою. Результати магістерських досліджень пройшли апробацію шляхом виступу студентів з відповідними розробками на Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях.

Висновок:

Навчально-методичне забезпечення професійної підготовки магістрів забезпечено на 100% і відповідає вимогам підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «магістр» спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища.

V. Матеріально-технічна база

Перевірка матеріально-технічної бази університету показала, що вона відповідає нормативним вимогам щодо забезпечення навчального процесу. Маріупольський державний університет розміщується у 5 навчальних корпусах. Загальна площа університету становить 30883,6 кв.м. Університет має у розпорядженні 116 навчальних аудиторій, 47 з яких є предметними. Усі навчальні корпуси мають спеціалізовані читальні зали з електронним каталогом. У МДУ створено 10 комп'ютерних центрів, 10 спеціалізованих лабораторій комп'ютерної техніки, 3 комп'ютеризовані читальні зали бібліотеки. Загальна кількість робочих комп'ютерних місць та комп'ютерів – 345. Усі комп'ютерні класи та лабораторії, читальні зали об'єднані в локальну мережу та мають доступ до Інтернету.

Університет володіє поліграфічною базою: працює видавничий центр, який обладнаний сучасною технікою й задовольняє поліграфічні потреби університету щодо видання методичних видань.

Для організації дозвілля студентів в університеті працює студентський клуб, який має власне приміщення. У навчальному корпусі №2 є повністю обладнаний клас для занять хореографією.

У корпусах університету розташовані приміщення для забезпечення медичного обслуговування студентів, професорсько-викладацького та обслуговуючого персоналу. Медичний персонал, який працює в університеті, має спеціалізовані приміщення.

МДУ має в своєму розпорядженні дев'ятиповерхове приміщення гуртожитку на 450 місць, загальна площа якого складає 7001,2 кв. м.

Підготовка фахівців за спеціальністю 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища здійснюється у предметних аудиторіях економіко-правового факультету, на якому створено сучасну матеріально-технічну базу, необхідну для забезпечення навчального процесу. Факультет розташовано у навчальному корпусі № 1 Маріупольського державного університету, загальна площа становить 6526,7 кв.м. Санітарно-технічний стан корпусу відповідає діючим вимогам та санітарним нормам. Кількість аудиторій та їх загальна площа є достатніми для забезпечення умов підготовки фахівців. Студенти спеціальності мають можливість користуватися читальними залами та комп'ютерними центрами університету, копіювальною технікою. Корпус має їдальню, що відповідає сучасним нормам та вимогам.

Кафедра раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища має окреме приміщення (аудиторія 320) з необхідним обладнанням для роботи викладачів (6 столів, оргтехніка, книжкові шафи тощо). Площа робочого місця для співробітників, які працюють повний робочий день у службовому приміщенні, дорівнює більше 4 $м^2$ на одного працівника, що відповідає діючим нормативам.

Для забезпечення якісної підготовки магістрів екології та охорони навколишнього середовища у навчальному процесі використовуються наступні спеціалізовані кабінети: науково-дослідний екологічний центр МДУ, який обладнано приборами для метеорологічних вимірювань, газоаналізатором для оцінки якості повітря, комплектом-практикумом для оцінки якості води, мультимедійною технікою та інтерактивною дошкою; лабораторія комп'ютерного та математичного моделювання складних кібернетичних систем, з відповідним програмним забезпеченням, підключена до локальної мережі та глобальної мережі Інтернет; предметні аудиторії з БЖД і охорони праці, з розміщення продуктивних сил. Показник забезпеченості комп'ютерною технікою на 100 студентів факультету становить 15, що відповідає

встановленим нормам.

Експертна комісія констатує, що умови праці та навчання, соціального захисту учасників педагогічного процесу відповідають правовим і санітарно-гігієнічним нормам. Університет має потужну матеріально-технічну базу, яка відповідає діючим вимогам щодо акредитації спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» за ступенем вищої освіти «магістр».

Висновок:

Матеріально-технічна база факультетів МДУ та спеціалізованої кафедри відповідає встановленим нормативним вимогам щодо акредитації та дозволяє на високому рівні вирішувати всі питання, пов'язані з організацією навчально-виховного процесу зі спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища ступеня вищої освіти «магістр».

VI. Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності формується на основі наукової бібліотеки, яка є навчально-науковим, інформаційним, допоміжним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету. Книжковий фонд бібліотеки розміщений у 8 книгосховищах, розподілений тематично. До послуг студентів пропонується традиційний (картковий систематичний, алфавітний), та електронний алфавітно-предметний каталоги, картотека періодичних видань, картотека журнальних статей. Запроваджена автоматизована бібліотечна програма «ІРБІС», яка представляє собою інтегроване рішення в сфері автоматизації бібліотечних технологій. Усі кафедри, деканати, лабораторії та бібліотека університету мають доступ до мережі Інтернет.

Фонд бібліотеки університету складає понад 158 000 одиниць зберігання: монографії, підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, навчально-методичні комплекси дисциплін, словники, довідники, енциклопедії, періодичні видання українських та зарубіжних видань.

Читальні зали підключені до мережі Інтернет, яка створює умови для якісного обслуговування читачів, інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу й наукових досліджень, дає змогу повноцінно використовувати інформаційний потенціал як бібліотеки, так і світових інформаційних мереж і банків даних.

Середня кількість екземплярів навчальної літератури, яка припадає на одного студента денної форми навчання, становить 34. Середня кількість томів навчальної літератури, яка припадає на одного науково-педагогічного працівника – 51.

Книжковий фонд для спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища складає понад 10 тис. екземплярів наукової та навчальної літератури і постійно поповнюється. Необхідною навчальною, науково-довідниковою літературою навчальні дисципліни освітньо-професійної програми підготовки магістра забезпечені на 100%. Список фахових періодичних видань, що є у бібліотеці, відповідає потребам спеціальності.

У забезпеченні навчального процесу необхідною літературою значну роль відіграють методичні розробки (посібники, рекомендації, вказівки), укладені викладачами кафедри. Видання їх здійснюється за університетським планом та планом кафедри і координується науково-методичною радою згідно «Положення про підготовку наукових, навчальних та навчально-методичних видань у Маріупольському державному університеті».

У читальному залі економіко-правового факультету створено всі умови для забезпечення студентів можливістю роботи з електронними каталогами, електронною бібліотекою, а також пошуком інформації у всесвітній мережі Internet. До послуг студентів спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» 44 комп'ютери, підключені до локальної мережі та мережі Інтернет. Викладачі та студенти мають доступ до електронних баз (Polpred.com, електронна бібліотека видавництва «Центр учбової літератури», JournalTOCs, електронно-бібліотечна система BiblioRossica) та мережевих електронних ресурсів вільного доступу (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Електронна бібліотека «Мислене древо», Тематичний інтернет-навігатор Національної бібліотеки України

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

імені В.І. Вернадського), що цілком задовольняє інформаційні потреби учасників навчально-виховного процесу.

Висновок:

Перевіркою встановлено, що стан інформаційного забезпечення спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища відповідає вимогам щодо організації навчання студентів за ступенем вищої освіти «Магістр».

VII. Якісна характеристика підготовки фахівців

Експерти засвідчують, що навчальний процес на спеціальності відбувається згідно із затвердженим у встановленому порядку графіком, порушень якого не виявлено. Експертами з'ясовано, що впродовж останніх п'яти років усі викладачі пройшли підвищення кваліфікації за профілем дисциплін, які вони викладають, про що свідчать відповідні атестаційні документи в особових справах у відділі кадрів університету.

Для перевірки рівня підготовки студентів ступеня вищої освіти «магістр» експертною комісією здійснено контрольні заміри знань студентів з дисциплін навчального плану циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки і природничо-наукової (фундаментальної) та професійно-практичної підготовки.

Для визначення якості залишкових знань обрано наступні курси: з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки – «Охорона праці в галузі», з циклу природничо-наукової (фундаментальної) та професійно-практичної підготовки – «Аналіз якості навколишнього середовища», «Стратегія сталого розвитку», «Геоінформаційні системи в екології».

Результатами експертної перевірки є такі показники: цикл дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки: абсолютна успішність – 100%; якість знань – 100%; цикл природничо-наукової (фундаментальної) та професійно-практичної підготовки: абсолютна успішність – 100%; якість знань – 80 %.

Порівнюючи показники якості знань студентів за результатами акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки, комісія встановила середню розбіжність в оцінці якості знань, яка є в межах 0,1 бала, що є допустимою нормою.

Таблиці відповідності стану забезпечення Маріупольського державного університету ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг зі спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища задовольняють вимоги щодо акредитації підготовки магістрів.

Таким чином, показники абсолютної та якісної успішності студентів спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища з навчальних дисциплін циклів гуманітарної та соціально-економічної підготовки і природничо-наукової (фундаментальної) та професійно-практичної підготовки, за результатами самоаналізу та результатами заміру залишкових знань студентів, проведеного експертною комісією, відповідають вимогам акредитації і знаходяться в межах допустимих розбіжностей.

Висновок:

Аналіз залишкових знань студентів показує, що абсолютна успішність та якість навчання студентів знаходяться в межах встановлених нормативів. Результати виконання ККР при самоаналізі та експертному оцінюванні дозволяють зробити висновок, що рівень викладання дисциплін професійної підготовки відповідає вимогам і дозволяє студентам спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища одержувати необхідні для фахівця знання. Якісні показники підготовки магістрів відповідають вимогам вищої школи та акредитаційним вимогам.

VIII. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи акредитаційної справи

Згідно результатів попередньої експертизи поданих матеріалів акредитаційної справи безпосередньо на місці комісією було перевірено зауваження, що були зроблені, а саме:

1. Перевірено якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечували навчальний процес з галузі знань 0401 Природничі науки спеціальності 8.04010601 Екологія та

охорона навколишнього середовища. Встановлено відповідність якісного складу нормативним вимогам (таблиця «Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечували навчальний процес з галузі знань 0401 Природничі науки спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища», додається).

2. Навчальні плани підготовки магістрів розглядаються науково-методичною комісією економіко-правового факультету, обговорюються на Науково-методичній раді Маріупольського державного університету та затверджуються Вченою радою університету. Навчальний план спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища затверджено Вченою радою МДУ (протокол №6 від25.03.2015р.). Навчальний план, пояснювальна записка до навчального плану, тимчасова освітньо-професійна програма спеціальності 101 Екологія затверджені рішенням Вченої ради МДУ (протокол №13 від 24.06.2016 р.). Копії витягів з протоколів засідань Вченої ради МДУ щодо відповідних питань додаються.

3. Організація практичної підготовки студентів спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів» та програми науково-виробничої практики, розробленої кафедрою та затвердженою вченою радою економіко-правового факультету. Угоди на проходження науково-виробничої практики студентами ОС «магістр» укладено з Маріупольською міською радою (Договір № 23-16 від 26.09.2016 р., термін дії до 26.09.2017 р. з щорічною пролонгацією) та Маріупольським міським Управлінням Головного управління Держсанепідслужби у Донецькій області (Договір №30-14 від 02.12.2014р., термін дії до 02.12.2017 р.).

Також експертна комісія засвідчує підтримку розвитку спеціальності «Екологія» у Маріупольському державному університеті Маріупольською міською радою та провідними підприємствами міста (ПАТ «ММК ім. Ілліча», ДП «Маріупольський морський торговельний порт») з приводу надання робочих місць майбутнім магістрам-екологам, про що свідчать листи до Міністра освіти і науки України, які додаються.

Рекомендації експертної комісії

Аналіз документів та матеріалів акредитаційної справи з галузі знань 0401 Природничі науки спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища та перевірка стану підготовки фахівців ОС «Магістр» у Маріупольському державному університеті показали їх відповідність державним вимогам та критеріям акредитаційної експертизи (Таблиці відповідності стану забезпечення Маріупольського державного університету ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг зі спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища додаються). Встановлено факт практичної реалізації запропонованих рекомендацій, висловлених на момент попередньої ліцензійної експертизи, та динамічний розвиток вищезазначеного освітнього напрямку в МДУ.

Водночас експертна комісія висловлює такі пропозиції та рекомендації:

1. Забезпечити подальшу розробку підручників та навчальних посібників з професійно орієнтованих дисциплін викладачами кафедри, а також на базі існуючих комп'ютерних класів активізувати використання сучасних комп'ютерних технологій діагностики знань студентів.

2. Посилити покращення англомовної підготовки студентів шляхом викладання окремих дисциплін (розділів) англійською мовою; започаткувати створення навчально-методичного забезпечення цих дисциплін іноземною мовою та розміщення їх на сайті факультету.

3. Активізувати участь студентів ступеня вищої освіти «магістр» у студентській науково-дослідній роботі (Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт тощо); залучати їх до участі у НДР кафедри; узгоджувати теми магістерських робіт з напрямами наукових досліджень викладачів кафедри.

4. Продовжувати практику системного підвищення кваліфікації викладачів та забезпечити стажування професорсько-викладацького складу кафедри у провідних науково-дослідних установах та на виробничих підприємствах, у ВУЗах України та зарубіжжя.

5. Започаткувати практику мобільності студентів ОС «магістр» та викладачів як результат співпраці з провідними навчальними закладами країни та зарубіжжя.

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

Загальний висновок

На підставі вивчення матеріалів акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки освітньої діяльності Маріупольського державного університету щодо підготовки фахівців зі спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища комісія робить висновок про те, що організація і проведення навчально-виховного процесу, науково-дослідної та методичної роботи, якісний склад науково-педагогічного персоналу кафедри, стан навчальної та матеріально-технічної бази, якісні характеристики підготовки фахівців є такими, що відповідають діючим державним критеріям та вимогам щодо підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «магістр».

Експертна комісія не виявила підстав для зменшення існуючих ліцензійних обсягів і рекомендує акредитувати у Маріупольському державному університеті галузь знань 0401 Природничі науки, спеціальність 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» з ліцензованим обсягом 30 осіб для денної форми навчання.

Експертна комісія
Голова комісії:
доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри екологічної безпеки
та екологічної освіти Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна **А. Н. Некос**

Член комісії:
доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри екології та біології
Львівського національного аграрного університету **П.С. Гнатів**

З висновками ознайомлений:
Ректор МДУ,
доктор політичних наук, професор **К.В. Балабанов**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
м. МАРІУПОЛЬ
Ідент. код №26593428

ПОГОДЖЕНО:
Голова експертної комісії

_____ професор А.Н. Некос

Затверджую:
Ректор МДУ

_____ К.В. Балабанов

ГРАФІК
проведення комплексних контрольних робіт
студентів спеціальності 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища»
за ОС «Магістр» у ході експертної перевірки

№ п/п	Дисципліна	Група	Дата	Час	Ауд.	Викладач, експерт
1.	Охорона праці в галузі	ЕОНС-15	04.01.2017	09.30-10.50	314	Пастернак О.М., Некос А.Н.
2.	Аналіз якості навколишнього середовища	ЕОНС-15	04.01.2017	11.20-12.40	314	Пастернак О.М., Гнатів П.С.
3.	Геоінформаційні системи в екології	ЕОНС-15	05.01.2017	09.30-10.50	314	Терещенко С.І., Некос А.Н.
4.	Стратегія сталого розвитку	ЕОНС-15	05.01.2017	11.20-12.40	314	Надежденко А.О., Гнатів П.С.

Декан економіко-правового факультету, професор _____ Р.О. Толпежніков

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

Результати виконання комплексних контрольних робіт студентів галузі знань 0401 Природничі науки спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за освітнім ступенем «Магістр» у ході експертної перевірки

№ п/п	Дисципліна	Курс	Кіль-ть сту-ден-тів (осіб)	Виконували ККР		Одержали оцінки при самоаналізі								Абсолютна успішність %	Якість %	Середній бал
						5		4		3		2				
				осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки																
	Охорона праці в галузі	I	5	5	100	-	-	5	100	-	-	-	-	100	100	4
Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки та професійно-практичної підготовки																
	Аналіз якості навколишнього середовища	I	5	5	100	-	-	4	80	1	20	-	-	100	80	3,8
	Стратегія сталого розвитку	I	5	5	100	-	-	4	80	1	20	-	-	100	80	3,8
	Геоінформаційні системи в екології	I	5	5	100	-	-	4	80	1	20	-	-	100	80	3,8

Голова експертної комісії, професор **А.Н. Некос**

Член експертної комісії, професор **П.С. Гнатів**

З результатами ознайомлений:
Ректор МДУ, професор **К.В. Балабанов**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
м. МАРІУПОЛЬ
ІДЕНТ. КОД № 26593428

Порівняльна таблиця
результатів виконання комплексних контрольних робіт при самоаналізі та при експертному вимірюванні залишкових знань студентів галузі знань 0401 Природничі науки спеціальності 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища» ОС «Магістр»

№	Дисципліна	Кіл-ть	Виконували				Середній бал			Успішність, %			Якість, %		
			Самоаналіз		Експертне вимірювання		Самоаналіз	Експертне вимірювання	Розбіж-ність (+,-)	Самоаналіз	Експертне вимірювання	Розбіж-ність (+,-)	Самоаналіз	Експертне вимірювання	Розбіж-ність (+,-)
			Кіл-ть	%	Кіл-ть	%									
Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки															
1	Охорона праці в галузі	5	5	100	5	100	4 (76,8)	4 (76,2)	(-0,6)	100	100	-	100	100	-
Всього		**5**	**5**	**100**	**5**	**100**	**4 (76,8)**	**4 (76,2)**	**(-0,6)**	**100**	**100**	**-**	**100**	**100**	**-**
Цикл природничо-наукової (фундаментальної) підготовки та професійно-практичної підготовки															
2	Аналіз якості навколишнього середовища	5	5	100	5	100	3,8 (75,2)	3,8 (74,8)	(-0,4)	100	100	-	80	80	-
3	Стратегія сталого розвитку	5	5	100	5	100	3,8 (77,8)	3,8 (76,6)	(-1,2)	100	100	-	100	80	-20
4	Геоінформаційні системи в екології	5	5	100	5	100	3,8 (76,2)	3,8 (75,4)	(-0,8)	100	100	-	80	80	-
Всього		**15**	**15**	**100**	**15**	**100**	**3,8 (76,4)**	**3,8 (75,6)**	**(-0,8)**	**100**	**100**	**-**	**86,6**	**80**	**-6,6**

Голова експертної комісії, професор **А.Н. Некос** **Член експертної комісії, професор** **П.С. Гнатів**

Ознайомлений:

Ректор МДУ, професор **К.В. Балабанов**

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

відповідності стану забезпечення навчального закладу ліцензійним умовам надання освітніх послуг зі спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за освітнім рівнем «Магістр» в Маріупольському державному університеті

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо – кваліфікаційним рівнем «магістр»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленою спеціальністю	+	+	-
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання / заочна форма навчання)[1]	30 осіб на денну форму навчання	5 осіб на денну форму навчання	-
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленої спеціальності			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	95	Не передбачено навчальним планом	
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50		
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу		
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин професійних дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	95	100	+5
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	40, але не менше ніж 1 доктор наук або професор на 25 осіб ліцензованого обсягу	54 (4доктора наук на 30 осіб ліцензованого обсягу)	+14
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану напряму підготовки та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	-
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	-
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	-
доктор наук або професор	+	+	
кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	-
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	100	+30
3.3 Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	15	+3
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	-	-
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	-
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	-
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	-
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	-
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	-
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	-
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	-
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (%) 4.4.1. Навчальних і робочих програм дисциплін	100	100	-

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт і самостійної роботи студентів (% від потреби)	100	100	-
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	-
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для комплексної перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	-
4.6. Забезпеченість програмами усіх видів практик (% від потреби)	100	100	-
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	-
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	-
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	-
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	-
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	5	-
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	8	11	+3
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Internet як джерела інформації: - наявність обладнаних лабораторій - наявність каналів доступу	 + +	 + +	-

Експертна комісія
Голова комісії:
доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри екологічної безпеки
та екологічної освіти Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна **А. Н. Некос**

Член комісії:
доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри екології та біології
Львівського національного аграрного університету **П.С. Гнатів**

З результатами ознайомлений:
Ректор МДУ, доктор політичних наук, професор **К.В. Балабанов**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
м. МАРІУПОЛЬ
Ідент. код № 26593428

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

дотримання державних вимог
до акредитації спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за освітнім рівнем «Магістр» в Маріупольському державному університеті

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1.1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю,%	100	100	-
1.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.2. Чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників, які обслуговують напрям підготовки, займаються удосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, %	100	100	-
1.3. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше 1.3.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	100	+50
1.3.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	80	+30
1.3.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
- успішно виконані завдання з дисциплін фахової підготовки, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання з дисциплін фахової підготовки, %	50	80	+30
1.4. Організація наукової роботи			
1.4.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-		

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

1.4.2. Участь студентів у науковій діяльності (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях; участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	-	+	+
1.5. Наявність органів студентського самоврядування	+	+	-

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор географічних наук, професор,

завідувач кафедри екологічної безпеки

та екологічної освіти Харківського національного

університету імені В.Н. Каразіна **А. Н. Некос**

Член комісії:

доктор біологічних наук, професор,

професор кафедри екології та біології

Львівського національного аграрного університету **П.С. Гнатів**

З результатами ознайомлений:

Ректор МДУ, доктор політичних наук, професор **К.В. Балабанов**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
м. МАРІУПОЛЬ
Ідент. код №26593428

ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ

про дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти до акредитації спеціальності 8.04010601 Екологія та охорона навколишнього середовища за освітнім рівнем «Магістр» в Маріупольському державному університеті

Порівняльна таблиця дотримання технологічних вимог щодо матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,7	+0,3
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	30	-
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	-	+	
3) актового чи концертного залу	-	+	
4) спортивного залу	-	+	
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	-	+	
6) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	100	+30
Провадження освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-

Голова експертної комісії _____ А. Н. Некос

5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	11	+6
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	+
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/ видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	+
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	60	-

Експертна комісія
Голова комісії:
доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри екологічної безпеки
та екологічної освіти Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна **А. Н. Некос**

Член комісії:
доктор біологічних наук, професор,
професор кафедри екології та біології
Львівського національного аграрного університету **П.С. Гнатів**

З результатами ознайомлений:
Ректор МДУ,
доктор політичних наук, професор **К.В. Балабанов**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
м. МАРІУПОЛЬ
Ідент. код № 26593428